

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EFTERRETNINGER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLE

I

SKOLEAARET 1872—73.

UDGIVNE SOM INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AARSPRØVEN OG AFGANGSPRØVFRNE

I JUNI OG JULI 1873.

AF

O. FIBIGER,
SKOLENS REKTOR.

HORSENS.
FOGH'S BOGTRYKKERI.
1873.

I. Examinier.

1. **Aarsprøven 1872** afholdtes fra den 15de Juni til den 11te Juli i Overensstemmelse med det i forrige Aars Program meddelte Schema. Efter tilendebragt Prøve opflyttedes af 6te Klassen 6 Disciple 5 i 7de Klasse; af 5te stud. Klassen 7 Disciple 6 i 6te Klasse; 4de stud. Klassen 9 Disciple opflyttedes samtlige i 5te stud. Klasse; af 4de Realklassen 9 Disciple opflyttedes 6 i 5te Realklasse; af 3die stud. Klassen 7 Disciple opflyttedes 5 i 4de stud. Klasse; af 3die Realklassen 9 Disciple opflyttedes 6 i 4de Realklasse; af 2den Klassen 11 Disciple opflyttedes 5 i 3die stud. Klasse, 3 i 3die Realklasse; 1ste Klassen 11 Disciple opflyttedes samtlige i 2den Klasse.

2. **Afgangsprøven for studerende Disciple 1872.** Ifølge Ministeriets Bestemmelse i Skrivelse af 25de Maj f. A. foretoges den skriftlige Prøve her, ligesom ved de andre lærde Skoler, den 15de, 17de og 18de Juni. Da det ved samme Skrivelse var tilkjendegivet, at Undervisningsinspektøren dette Aar ikke vilde faa Lejlighed til at overvære Afgangsexamen her ved Skolen, og at Ministeriet saaledes maatte have det overladt til Rektor overensstemmende med de gjældende Regler at anordne det Fornødne med Hensyn til den mundtlige Prøves Fastsættelse og Afholdelse, foretoges denne i Forbindelse med Skolens Aarsprøve i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I** (bunden Opgave): Grønlands Naturforhold og Befolkning.

2. **Udarbejdelse i Modersmaalet II** (fri Opgave): Hvad forstaaes ved Modgangens Skole og hvorledes bidrager den til at udvikle Karakteren?

3. **Oversættelse fra Latin til Dansk** (af Cicero de inventione I, 31, med Forandringer):

Aeschines quidam, amicus Socratis et discipulus, dialogos ediderat, in quibus quemadmodum apud Platonem Socrates colloquens cum varii generis hominibus inducebatur. In uno ex his libris Socrates narrabat Aspasiam aliquando cum Xenophontis uxore, quam nuper duxerat, et cum ipso Xenophonte ad hunc modum locutam esse: „Dic mihi, quæso, Xenophontis uxor: si vicina tua melius habeat aurum, quam tu habes, utrum illud an tuum malis?“ Illud, inquit. „Quid, si vestem et ceterum ornatum muliebrem pretii maioris habeat, quam tu habes, tuam an illius malis?“ Respondit: Illius vero. „Age, inquit, si virum illa meliorem habeat, quam tu habes, utrum tuum virum malis an illius?“ Hic mulier erubuit; Aspasia autem ad Xenophontem conversa „Quæso, inquit, Xenophon, si vicinus tuus equum meliorem habeat, quam tuus est, tumne equum malis an illius?“ Illius, inquit. „Quid, si fundum meliorem habeat, quam tu habes, utrum tandem fundum habere malis?“ Illum, inquit, meliorem scilicet. „Quid, si uxorem meliorem habeat, quam tu habes, utrum tuam an illius malis?“ Atque hic Xenophon quoque tacuit. Tum Aspasia: quoniam uterque vestrum, inquit, id mihi solum non respondit, quod ego solum audire volueram cuiusque causa cetera interrogaveram, egomet dicam, quid uterque vestrum cogitet; nam et tu, mulier, optimum virum vis habere et tu, Xenophon, uxorem habere lectissimam. Itaque utrique vestrum elaborandum est, ut neque vir melior quisquam sit neque uxor præstantior. Nam si hoc perfeceritis, neque tu, Xenophon, aliam requires uxorem neque tu, mulier, alium maritum, sed libentissime vitam una agetis.

4. Latinsk Stil:

Da Themistocles, den berømte atheniensiske Feltherre, som vi vide ogsaa i andre Ting var baade en klog og en vittig Mand, en Gang bekjendtgjorde, at han vilde sælge en Landejendom, tilføjede han, efter at have rost dens øvrige Fortrin, at der var en god Nabo. Han antydede næsten spøgende, at han ansaa dette for en stor anbefaling til at forheje Værdien. Allerede mange Menneskealdere før Themistocles havde Hesiodus i det Digt, i hvilket han giver Forskrifter om Landvæsenet, hvilket vi endnu have, sagt, at en ond Nabo var et stort Tab, en god en stor Fordel. Hos Romerne nævnte den ældre Cato, da han opregnede til hvilke Ting, der burde tages Hensyn ved at købe en Landejendom,

næst efter Luftens Sundhed og Markens Frugtbarhed, Vej, Vand og Nabo. Det er ikke underligt, at det især er dem, der skrive og tale om Landvæsenet, som paaminde om, hvor magtpaaliggende det er at have gode Naboer. Thi de, der leve i store Byer, imellem en stor Mængde Mennesker, af hvilke de kunne vælge, hvem de ville omgaaes, og de, hvis Forretninger for det Meste udføres inde i Husene, trænge mindre til gode Naboer og mærke mindre de Ulemper, som slette Naboer bringe. Men anderledes forholder det sig paa Landet. Thi ligesom selve Omgangen med gode og velvillige Naboer medfører stor Behagelighed, saaledes kunne de ogsaa ved Raad og Hjælp yde stor Nytte, men slemme og trættekjære og uretfærdige Naboer yde ikke blot ingen Behagelighed eller Hjælp, men de paaføre Tab og tvinge til stedse ligesom at være paa Vagt og forstyrre Sindets Ro ved Strid og Trætte. Thi det er et sandt Ordsprog, at Ingen kan leve i Fred længere end hans Nabo vil.

5. Arithmetisk Opgave:

1. At udvikle Formler for
 - a) Summen af Leddene i en Differensrække (arithmetisk Progression).
 - b) Summen af Leddene i en Kvotientrække (geometrisk Progression).
 - c) Produktet af Leddene i en Kvotientrække.
2. En Kvotientrække begynder med $1_{,001}$, Kvotienten er $1_{,001}^2$, Produktet af de n første Led er $1_{,105116}$; hvor stor maa n være?
3. Hvor stort maa det første Led i en Differensrække være, naar Differensen er $\frac{1}{2}n$ og Summen af dens n første Led skal være lig en Kvotientrækkes Sum, hvis første Led er 1, hvis Kvotient er $\frac{1}{2}$, og som har n Led. Ex. $n = 10$, $n = 1000$.

6. Geometrisk Opgave:

1. Af en spids Vinkel A og dens modstaaende Side a i en retvinklet Trekant beregnes de andre Stykker.
2. Saavel ved Konstruktion som ved Beregning bestemmes en Trekant af dens ene Vinkel A og Højderne h_b og h_c paa dens to tilstødende Sider. Beregningen udføres for $A = 100^\circ$, $h_b = 4^1$, $h_c = 5^1$, saaledes at Sider, Vinkler og Areal findes.

I Bedømmelsen af Prøverne deltog i Forening med Skolens Lærere Overkrigskommissær Børgesen i Arithmetik og Geometri (skriftlig og mundtlig) samt i Naturlære.

Prøvens Udfald vil sees af omstaaende Liste:

Kandidaternes Navne.	Points i de fem Fag, som afsluttes i 6te Kl.			
		Dansk Stål I.	Dansk Stål II.	Latin, skriftlig.
1. L. O. Faber, (opt. i 1. Kl. 1864; 17½ Aar gl.)	37	Mg.	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{3}}$	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{6}}$
2. L. F. Schmidt, (opt. i 1. Kl. 1863; 19 Aar gl.)	38	$\frac{Mg.}{+ \frac{1}{3}}$	Mg.	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{6}}$
3. J. Schou, (opt. i 2. Kl. 1865; 18 Aar gl.)	29	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{3}}$	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{3}}$	$\frac{G.}{+ \frac{1}{2}}$
4. N. P. Schouenborg, (opt. i 2. Kl. 1864; 20 Aar gl.)	35	Mg.	Mg.	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{6}}$
5. Th. Schou, (opt. i 3. stud. Kl. 1865; 20 Aar gl.)	29	G.	$\frac{G.}{+ \frac{1}{3}}$	$\frac{G.}{+ \frac{1}{2}}$
6. F. B. Petersen, (opt. i 3. stud. Kl. 1865; 19 Aar gl.)	29	Mg.	$\frac{G.}{\div \frac{1}{3}}$	$\frac{G.}{+ \frac{1}{2}}$
7. P. D. J. Müller, (opt. i 1. Kl. 1864; 18 Aar gl.)	23	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{3}}$	$\frac{Mg.}{\div \frac{1}{3}}$	Mg.

3. Realafgangsprøven af lavere Grad i 1872 afholdtes den 28de og 29de Juni (skriftlig), samt 1ste, 2den, 3die, 5te, 8de og 10de Juli (mundtlig).

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I:** Christian den Fjerde.
2. **Udarbejdelse i Modersmaalet II:** Sammenligning mellem Guldets og Jernets Nytte i Verden.
3. **Regneopgave I:** En Mand faaer 1785 Rd. for 170 Tdr. Korn, som han selv i Forvejen har kjøbt, og tjener 5 pCt. ved denne Handel. Følgende tre Spørgsmaal ønskes besvarede:

1) Hvad har han givet for Tønden?

Afgangsexamen 1872.

	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Hoved- karakter.	Points.	Hebraisk.
g.	Mg. $+ \frac{1}{3}$	Ug. $\div \frac{1}{3}$	Mg. $+ \frac{1}{2}$	Ug. $\div \frac{1}{6}$	Ug. $\div \frac{1}{3}$	<i>Første Karakter.</i>	78	Mg. $+ \frac{1}{3}$
g. $\frac{1}{3}$	Ug. $\div \frac{1}{3}$	Ug.	Mg.	G. $+ \frac{1}{3}$	Mg.	<i>Første Karakter.</i>	76	Mg.
g. $\frac{1}{3}$	Mg. $+ \frac{1}{3}$	Ug. $\div \frac{1}{3}$	Mg. $+ \frac{1}{6}$	Ug. $\div \frac{1}{6}$	Ug.	<i>Første Karakter.</i>	75	"
h. $\frac{1}{2}$	Mg. $+ \frac{1}{6}$	Mg.	Mg. $+ \frac{1}{6}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$	Mg. $+ \frac{1}{3}$	<i>Første Karakter.</i>	72	"
g.	Mg. $\div \frac{1}{6}$	Mg.	Mg. $\div \frac{1}{3}$	G. $+ \frac{1}{2}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$	<i>Første Karakter.</i>	66	"
h. $\frac{1}{2}$	Mg.	Ug. $\div \frac{1}{3}$	Ug. $\div \frac{1}{6}$	Mg. $+ \frac{1}{3}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$	<i>Første Karakter.</i>	69	"
g. $\frac{1}{3}$	Mg. $+ \frac{1}{6}$	Mg.	Tg. $+ \frac{1}{2}$	G. $\div \frac{1}{3}$	G.	<i>Første Karakter.</i>	64	"

- 2) Dersom Kornet, medens han havde det, var svunden 1 pCt., hvad maatte da Salgsprisen for Tønden være bleven for at han kunde tjene 5 pCt.?
- 3) Dersom han erstatter det ved det omtalte Svind tabte Korn med noget til 5 Rd. Tønden, hvor mange pCt. tjener han da ved at sælge de 170 Tønder for 1785 Rd.?

4. **Regneopgave II:** Et Stykke Jord har Form af en Trekant, hvis Sider ere 524 Alen, 416 Alen og 348 Alen. Hver Kvadratalen af dette Stykke Jord sælges for 3 Sk. Naar nu den saaledes indkomne Sum i de 5 Aar skulde have naaet den samme Størrelse ved halvaarlig Rentebetaling, som ved de 5 pCt. aarlig, hvad maatte da den halvaarlige Rentefod have været?

I Censuren deltoge foruden Skolens Lærere: Kancelliraad, Apotheker Helms i Naturhistorie, Cand. polyt. Søltoft i Mathematik, Pastor Baadh i Tydsk, Overlærer Loft i Historie.

Prøvens Udfald vil sees af følgende Liste:

Disciplenes Navne.	Dansk.	Dansk Stil.	Historie.	Geographi.	Arithmetik.	Geometri.	Tydsk.	Naturhistorie.	Skrivn. og Tegn.	Points.	Prøvens Udfald
1. F. R. V. Lotz, (opt. i 2. Realkl. 1867; 16 Aar gl.)	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	62	Bestaaet.
2. A. Matzen, (opt. i 4. Realkl. 1870; 18 Aar gl.)	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	59	Bestaaet.
3. J. N. Meyer, (opt. i 1. Kl. 1864; 17 Aar gl.)	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	G.	Mg.	63	Bestaaet.
4. L. J. M. Fahnøe, (opt. i 1. Kl. 1865; 17 Aar gl.)	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	G.	Mg.	53	Bestaaet.
5. C. C. Thomsen, (opt. i 2. Realkl. 1867; 16 Aar gl.)	Mg.	Mg.	G.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	55	Bestaaet.
6. F. R. A. Franck, (opt. i 1. Kl. 1866; 17 Aar gl.)	G.	G.	Mg.	Mg.	Tg.	Tg.	Mg.	Mg.	G.	45	Bestaaet.
7. H. T. Fusing, (opt. i 1. Kl. 1867; 15½ Aar gl.)	Mg.	G.	Tg.	G.	Tg.	G.	G.	G.	G.	39	Bestaaet.
8. J. Chr. Monberg, (opt. i 2. stud. Kl. 1867; 16½ Aar gl.)	G.	G.	Ug.	Mg.	Tg.	G.	G.	G.	Mg.	48	Bestaaet.

4. **Halvaarsprøven** afholdtes umiddelbart før Juleferien. Den skriftlige Del af denne Prøve bestod i dansk og latinsk Stil, latinsk Version og matematiske Udarbejdelser for 7de og 6te Klasse; dansk og latinsk Stil for 5te stud. Klasse; dansk og engelsk Stil samt matematiske Opgaver for 5te Realklasse; dansk og latinsk Stil for 4de stud. Klasse; dansk og tydsk Stil for 4de Realklasse; dansk og latinsk Stil for 3die stud. Klasse; dansk Stil og tydsk Version for 3die Realklasse; dansk Stil og Regning for 2den Klasse. Gjenstandene for den mundtlige Prøve, ved hvilken Rektor ene var Censor, vare: i 7de Klasse Græsk, i 6te Klasse Latin, i 5te stud. Klasse Græsk og Fransk, i 5te Realklasse Fransk, i 4de stud. og Realklasse Tydsk, i 3die stud. Klasse Latin og Fransk, i 3die Realklasse Fransk, i 2den Klasse Fransk.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Discipeltallet 93. Af disse bleve foruden de fornævnte 7 studerende Disciple og 8 Realdisciple, der efter bestaaet Afgangsprøve overgik henholdsvis til Universitetet og til andre Livsstillinger, endnu 11 andre udmeldte af Skolen, dels før det nye Skoleaars Begyndelse, dels i Løbet af samme, nemlig: C. H. F. Schmidt af 4de Realklasse, C. G. M. Hansen af 3die stud. Klasse, N. J. Cohn af 2den Klasse, H. C. Gad af 4de Realklasse, L. F. C. Hoffmann af 2den Klasse, R. A. M. B. Rasmussen af 4de Realklasse, A. A. C. Nors af 5te Realklasse, O. J. Wang og O. T. Sønderbye af 4de Realklasse, P. R. Lotz af 3die stud. Klasse og H. V.

C. G. Thomsen af 4de Realklasse. Derimod ere 34 nye optagne, saa at Skolen, hvis største Discipeltal i Aar har været 104, for Tiden tæller 101 Disciple (56 indenbyes, 45 udenbyes), der efter Censuren for Maj Maaned ere ordnede i de forskjellige Klasser saaledes, som efterstaaende Liste udviser. Ved de nyoptagne Disciples Navne er tilføjet Fødselsdag og Fødselsaar, samt i Parenthes Fædrenes Stilling og Opholdssted.

VII Klasse.

1. H. P. H. Hansen. 2. J. F. Schjøtt. 3. C. Müller. 4. A. S. S. Steenberg. 5. G. P. B. Wittrup. 6. J. H. C. Bast. 7. J. A. Nielsen. 8. C. J. Ø. Mørch. 9. F. C. D. Olesen, f. $\frac{29}{6}$ 1855 (Proprietær O. til Kabbel ved Lemvig). 10. F. Nix. 11. H. Nielsen. 12. A. H. M. Anchersen. 13. J. J. T. G. Lebech.

VI Klasse.

1. V. Dybdal. 2. E. S. V. Klingemann. 3. F. V. A. C. E. H. Jacobsen, f. $\frac{22}{10}$ 1857 (Amtsforvalter, Justitsraad J. i Vejle). 4. N. G. Lind. 5. P. E. Hansen. 6. O. Sparre. 7. H. Vadum, f. $\frac{1}{2}$ 1859 (Prokurator V. i Vejle). 8. P. F. C. Sholten. 9. I. V. E. Seligmann, f. $\frac{23}{7}$ 1857 (Bankdirektør S. i Vejle). 10. B. Nathansen.

V stud. Klasse.

1. J. F. L. Klingemann. 2. M. Andersen. 3. A. H. Faber. 4. C. J. A. Nielsen. 5. H. N. Clausen, f. $\frac{21}{11}$ 1858 (Pastor, Dr. phil. Clausen i Horsens). 6. A. Helms. 7. A. C. Lilienskjold.

8. L. C. V. Mørck, f. $27/4$ 1858 (Provst M. i S. Bjert ved Kolding). 9. A. E. Mazanti. 10. O. I. Olsen, f. $5/11$ 1857 (Pastor O. i Stenderup ved Kolding). 11. A. E. Nix, f. $25/2$ 1859 (Kjøbmand N. i Vejle). 12. C. M. M. Ussing. 13. C. A. L. Seligmann, f. $13/7$ 1858 (Broder til Nr. 9 i 6te Klasse). 14. P. Krog-Meyer. 15. A. Vadum, f. $15/4$ 1857 (Broder til Nr. 7 i 6te Klasse). 16. C. Christiansen.

V Realklasse.

1. N. S. F. Loft. 2. J. T. Richter. 3. W. C. Crome. 4. J. P. Sørensen. 5. C. L. T. Strange. 6. S. A. Lærche, f. $17/3$ 1858 (Gjæstgiver L. i Bjerre). 7. L. P. Abildgaard.

IV stud. Klasse.

1. L. Momme. 2. H. C. N. Gjørtz. 3. G. G. Krog-Meyer. 4. A. Gad.

IV Realklasse.

1. J. P. D. T. Jensen, f. $2/9$ 1859 (Lærer J. ved Borgerskolen i Horsens). 2. A. C. T. Erichsen. 3. M. C. G. Pagel. 4. E. Olsen, f. $12/12$ 1857 (Sadelmager O. i Horsens). 5. K. E. Ohlsen. 6. V. Nielsen, f. $4/4$ 1859 (Lærer N. ved Borgerskolen i Horsens). 7. H. V. C. Güsloff. 8. C. T. Klintrup.

III stud. Klasse.

1. S. J. Ottosen, f. $31/1$ 1859 (Skolelærer O. i Hylke ved Skanderborg). 2. F. C. Frederiksen. 3. G. V. T. Klingemann. 4. J. Mule, f. $6/9$ 1858

(Pastor M. i Hundslund). 5. J. J. Laurberg. 6. A. Gjessing, f. $2\frac{1}{3}$ 1861 (Advokat G. i Tønder). 7. E. J. Holst. 8. C. C. Krarup.

III Realklasse.

1. J. E. v. Essen. 2. V. F. B. Eggertsen. 3. C. L. Q. Harries, f. $2\frac{1}{4}$ 1860 (Forpagter H. paa Hanstedgaard). 4. A. E. M. Thomsen. 5. N. S. Knudsen, f. $2\frac{2}{1}$ 1860 (Dampskibsexpeditør K. i Horsens). 6. A. M. R. Schmidt. 7. M. F. G. Bøgh, f. $\frac{1}{3}$ 1859 (Gartner B. i Horsens). 8. J. F. Nors. 9. F. L. C. Kjær.

II Klasse.

1. K. S. Bøggild. 2. N. K. Lind, f. $1\frac{9}{4}$ 1861 (Guldsmed L. i Horsens). 3. J. M. Kjær. 4. C. V. Fischer. 5. J. Z. Cohn. 6. N. V. S. Wittrup, f. $1\frac{9}{9}$ 1861 (Kjøbmand W. i Horsens). 7. A. N. F. S. Krag, f. $1\frac{6}{5}$ 1862 (afg. Pastor K. i Farstrup ved Løgster). 8. C. F. Nielsen, f. $1\frac{1}{7}$ 1860 (Proprietær N. til Ravnsbjerg ved Aarhus). 9. P. C. R. Wang, f. $3\frac{0}{9}$ 1860 (Mægler W. i Horsens). 10. R. Clausen, f. $2\frac{9}{6}$ 1861 (Broder til Nr. 5 i 5te stud. Klasse). 11. S. C. Fog, f. $\frac{1}{2}$ 1862 (Kjøbmand F. i Horsens). 12. J. A. L. O. Wolff. 13. R. V. Heide. 14. J. B. Jørgensen. 15. P. N. M. Toft, f. $2\frac{1}{1}$ 1862 (Kjøbmand T. i Kolding). 16. C. A. H. Schaarup. 17. C. R. L. Christensen, f. $2\frac{8}{7}$ 1862 (Kjøbmand C. i Horsens). 18. E. Kraunsøe, f. $1\frac{5}{6}$ 1862 (Klubvært K. i Horsens). 19. M. I. Levy. 20. C. R. Busch, f. $2\frac{9}{3}$ 1862 (Prokurator B. i Bjerre). 21. F. H. An-

kjær. 22. H. Dessau. 23. N. M. Klintrup, f. $\frac{19}{8}$ 1861 (Kjøbmand.K. i Horsens). 24. L. Monberg, f. $\frac{4}{7}$ 1860 (Proprietær, Cand. jur. M. til Petersholm ved Horsens). 25. J. J. E. Helms. 26. J. G. Bøgh, f. $\frac{12}{9}$ 1861 (Broder til Nr. 7 i 3die Realklasse).

III. Lærerpersonalet.

Ved Skrivelse fra Ministeriet af 23de Oktober f. A. tilstodes der Overlærer Bøggild Fritagelse for Embedsforretninger i en Maaned fra Juleferiens Slutning at regne, for i denne Tid i Hovedstaden at studere oldnordisk Sprog og Literatur. I Overlærerens Fraværelse besørgedes hans Undervisningstimer af stud. philol. Stegmann.

IV. Undervisningen.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskjellige Lærefag vil sees af efterstaaende Tabel, paa hvilken A og B ved 7de Klasse betegne henholdsvis ældste og yngste Afdeling, S og R ved 3die til 5te Klasse studerende og Realdisciple, F overalt de Timer, i hvilke begge Afdelinger af samme Klasse ere forenede. I Beregningen af Summen af de ugentlige Timer ere 7de Klasses Fællestimer regnede dobbelt.

Fagene.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Summa.
		S.F.R.	S.F.R.	S.F.R.		A.F.B.	
Dansk . . .	5	3	2	2 1	2	2	19
Tydsk . . .	4	2 1	2 1	2 2	2	"	16
Fransk . . .	4	3	3	2	2	2	18
Engelsk . .	"	3	4	3	"	(2)2 (2)†	14
Latin . . .	"	6	8	7	8	10	49
Græsk . . .	"	"	"	5	5	6	22
Hebraisk . .	"	"	"	"	"	2 2	4
Religion . .	2	2	2	1 1	"	"	8
Historie . .	4	2	2	3 3	2	3	22
Geografi . .	2	2	2	1 2	2	"	11
Mathem. og Regning . .	4	6	6	4 4	5	4 4	37
Naturhist. .	2	2	2	2 1	2	"	11
Naturlære . .	"	"	"	"	"	3 3	6
Skrivning . .	3	2	1 1	1	"	"	8
Tegning . .	"	2	2	2	"	"	6
Sang	2	2	2	2	2	2	14
Gymnastik .	4	4	4	4	4	2	24
Ialt	36	36 36	36 36	36 36	36	38 38	

1. Undervisningens Fordeling mellem Lærerne har været følgende:

1. Rektor: Latin og Græsk i VII Kl. . . . 16 Tim.
2. Overlærer Ekerøth: Matematik i VI og VII Kl., Naturlære i VII Kl., Naturhistorie i III, V og VI Kl. 25 —
3. Overlærer Thornam: Latin i IV og V Kl., Græsk i VI Kl., Engelsk i IV og V Realklasse samt i VII Kl. 29 —

† VII Klasses Deling i Engelsk har kun fundet Sted i de 3 første Maaneder af Skoleaaret.

4. Overlærer Bøggild: Latin i III og VI Kl., Græsk i V stud. Kl., Dansk i VI og VII Kl.	23	Tim.
5. Adjunkt Schmidt: Matematik, geometrisk Tegning og Regning i II—V Kl. . .	24	—
6. Adjunkt Jørgensen: Historie i III, IV, V stud. Kl., VI og VII Kl., Geografi i III—VI Kl., Naturhistorie i II og IV Kl.	25	—
7. Adjunkt Bruun: Religion i II—V Kl., Tydsk i II—VI Kl., Geografi i II Kl. . .	26	—
8. Adjunkt Müller: Dansk i II—V Kl., Hebraisk i VII Kl., Historie i II Kl., Skrivning i II—V Kl.	29	—
9. Adjunkt Lüth: Fransk i II—VII Kl., Engelsk i III Realkl., Historie i V Realkl.	22	—
10. Timelærer Nielsen: Tegning i III, IV og V Realklasse	6	—
11. Timelærer Faaborg: Sang i hele Skolen	6	—
12. Timelærer Atterup og Adjunkt Müller: Gymnastik i hele Skolen	12	—

2. Efter hvad derom var indstillet, meddelte Ministeriet under 4de Juni f. A. sit Santykke til, at Kapers og Simonsens tydske Læsebog fra dette Skoleaars Begyndelse maatte indføres fra 3die Klasse i Stedet for Hjorts prosaiske Læsebog og Jürs's og Rung's „deutsche Dichter“; at Erslevs Geografi I fra samme Tid maatte indføres fra 3die stud. Klasse i Stedet for Thriges Lærebog og samme Bog II fra 3die Realklasse; fremdeles at Bergs Forskole til Undervisning i Græsk indførtes i 5te stud. Klasse og at Kerrns og Krebs's latinske Læsebog afløste Borgens

Læsebog i 3die stud. Klasse; endelig at Strøms Plante-
rigets Naturhistorie indførtes i 3die og 4de Klasse i
Stedet for Vaupels Lærebog, samt at Silfverbergs
kemiske Fysik indførtes i 7de Klasse B.

3. Følgende Pensa ere i Aarets Løb gjennem-
gaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

II Kl. (Müller.) Matzens Læsebog (2den Del
S. 70—138, 148—224 med Forbigaaelse af de fleste
Digte) er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Ana-
lyse. Af Chr. Winthers „Digte for Børn til Skole-
brug“, 1ste Samling, ere 12 Digte lærte udenad. Boje-
sens Sproglære er læst og repeteret. To Stile ere
skrevne om Ugen (ialt 69) og have afvejlende bestaaet
i Diktat, Gjengivelse af en Fortælling og Oversættelse
fra Tydsk. — III Kl. (Müller.) Matzens Læsebog
(3die Del S. 174—237, 250—274) er benyttet til Op-
læsning og Analyse. Af Chr. Winthers „Digte for
Børn til Skolebrug“, 1ste Samling, ere 13 Digte lærte
udenad. Bojesens Sproglære er repeteret. En Stil
ugentlig (ialt 31) af fortællende og beskrivende Indhold.
— IV Kl. (Müller.) Hammerichs „Danske og
norske Læsestykker“ er benyttet til Oplæsning. Boje-
sens Sproglære er repeteret. Den nordiske Mythologi
er gennemgaaet efter Dorphs Omrids. 8 Digte ere
lærte udenad. 31 Stile. — V Kl. (Müller.) Hamme-
richs „Danske og norske Læsestykker“ samt udvalgte
Stykker af Holberg, Oehlenschläger og enkelte
andre Forfattere ere benyttede til Oplæsning og Sam-
tale. I een ugentlig Time ere Disciplene øvede i Re-

citation af selvvalgte, udenadlærte Digte. 31 Stile. Realdisciplene have desuden i een ugentlig Time benyttet Hammerichs „Danske og norske Læsestykker“ til Oplæsning og Analyse samt læst Dorphs græske og romerske Mythologi og særlig skrevet en Stil hver tredie Uge (ialt 12). — VI Kl. (Bøggild.) Den danske Literaturs Historie indtil Christian den Syvendes Tid er gennemgaaet efter Thortsens Haandbog. Til Læsning er benyttet udvalgte Stykker af Holberg, Wessel, P. A. Heiberg, Oehlenschläger, Ingemann, J. L. Heiberg, Hertz og Hostrup; tillige er der meddelt forskjellige Prøver af den ældre Literatur. 17 Stile. — VII Kl. (Bøggild.) Efter at den danske Literaturs Historie indtil dette Aarhundredes Begyndelse var bleven repeteret efter Thorsens Haandbog, er der siden Nytaar blevet meddelt Disciplene en Udsigt over den nyeste Literatur, fornemmelig efter Dietrichson og Arentzen. Udvalgte Stykker af Oehlenschläger, Grundtvig, Ingemann, Hauch og Hertz ere blevne oplæste. To maanedlige Timer ere anvendte til Øvelse i at læse og forstaa Svensk, hvortil har været benyttet dels Hammerichs „Svenske Læsestykker“, dels Tegnér's Frithiofs Saga. 15 skriftlige Udarbejdelser.

Tydk.

II Kl. (Bruun.) Banks Læsebog, 1ste Del, S. 193—201, 238—270 og 279—299. En Time om Ugen er anvendt til Retroversion, paa hvilken Maade omtrent 8 Sider af Læsebogen ere gennemgaaede. Af Bruuns Grammatik er læst det Væsentlige af Formlæren. Henimod 30 Stile, dels grammatikalske Øvelser, dels Dik-

tat af et i Forvejen gennemgaaet Stykke. — III Kl. (Bruun.) Kapers og Simonsens tyske Læsebog S. 1—66 samt enkelte (ialt 8) af samme Bogs Digte. Til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk er benyttet Bresemanns Parler, de fire første Samtaler (S. 76—86). Der er skrevet 12 Stile. Realdisciplene have desuden læst af ovennævnte Læsebog S. 66—79, 104—116 og 175—192 og skrevet ialt 18 Stile. — IV Kl. (Bruun.) Hjorts Læsebog S. 315—361; af Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ de med Stjerne betegnede Stykker indtil Romantikerne (ialt 21 Numere), hvorved der er blevet meddelt korte literaturhistoriske Oplysninger. Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren og de to sidste Kapitler af Syntaxen. Povelsens tyske Læsebog (S. 17—37) har været benyttet til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk. Der er skrevet 13 Stile. Realdisciplene have desuden læst af Hjorts Læsebog S. 74—112 og skrevet ialt 20 Stile. — V stud. Kl. (Bruun.) Hjorts Læsebog, 5te Udgave, 2det Kursus S. 362—414 og 3die Kursus S. 114—137; af Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ 38 Digte af Bogens sidste Halvdel. Desuden have nogle enkelte Disciple paa egen Haand læst et eller andet Stykke af lettere tyske Bøger. Af Bruuns Grammatik og Orddannelseslære er det Vigtigste læst. Der er skrevet 14 Stile og til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk har der af Povelsens Læsebog været benyttet S. 39—79. — V Realkl. (Bruun.) Af Hjorts Læsebog er dels repeteret, dels læst af nyt S. 21—155, 315—361 og 391—414. Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren og de to sidste Kapitler af

Syntaxen. — VI Kl. (Bruun.) Hjorts Læsebog, 5te Udgave, 2det Kursus S. 336—414 og 3die Kursus S. 1—47; af Jürs's og Rungs „Deutsche Dichter“ ere alle de Digte læste, som ikke have været læste i 4de og 5te Klasse. Desuden have enkelte Disciple en Gang imellem opgivet et paa egen Haand læst Stykke af en eller anden tydsk Forfatter. Bruuns Grammatik og Orddannelseslære med Forbigaaelse af det mindre Vigtige, samt nogle korte lexikalske Bemærkninger om Præpositioner, Adverbier og Konjunktioner. En kort Oversigt over de mest bekendte tydske Digtere og deres vigtigste Værker er læst efter Manuskript. Der er skrevet 12 Stile, og til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk har der af Povelens Læsebog været benyttet S. 47—89.

Fransk.

II Kl. (Lüth.) Pios Læsebog i Fransk for Begyndere S. 1—34. Efter samme Bogs Anmærkninger er gennemgaaet: Artiklerne, Adjektivernes og Adverbiernes Komparation, det Vigtigste af Kjøns- og Talbøjningen, Pronominerne, Talordene, Hjælpeverberne og den regelmæssige Konjugation. Af Samlingen af almindelige franske Ord bag i Bogen ere nogle Stykker Gloser lærte udenad. De danske Stykker i Bogen ere gennemgaaede dels mundtlig, dels i Stile, af hvilke ere skrevne 18. Repetitionen er skeet med lukket Bog. — III Kl. (Lüth.) Pios Læsebog i Fransk for Begyndere S. 31—72. Efter Garrigues' Sproglære § 21; det Vigtigste af §§ 31—41, 45—51, 56, 57—61, 63—71; Hjælpeverberne, den regelmæssige Konjugation samt Særegenheder ved første Konjugation og de vigtigste

uregelmæssige Verber *a verbo*. De danske Stykker i Læsebogen ere gennemgaaede dels mundtlig, dels i Stile, af hvilke ere skrevne 15. Repetitionen er for de danske Stykkers Vedkommende skeet med lukket Bog. — IV Kl. (Lüth.) Borrings Læsebog for Begyndere S. 62—81 og 110—152. Desuden ere nogle af Fablerne oversatte *ex tempore*. Af Pios Grammatik er Formlæren læst og repeteret, saaledes at Størstedelen af det i forrige Klasse Forbigaaede er medtaget. 20 Stile efter Sicks franske Stiløvelser. — V Kl. (Lüth.) Borrings *Album littéraire* S. 39—51, 143—160, 218—252. Efter Pios Grammatik er Formlæren repeteret. Af Syntaxen ere nogle af Hovedreglerne givne mundtligt. Af Borrings Stiløvelser, 2den Afdeling, ere Stykkerne 9, 11, 13, 15, 17 og 19 oversatte i 18 Stile. — VI Kl. (Lüth.) Sicks franske Læsebog, 3die Afdeling, S. 103—117, 137—153, 180—196, 266—279 og 291—298. Af Pios Grammatik er Formlæren repeteret. Under Læsningen er der stadigt bleven gjort opmærksom paa Syntaxens vigtigste Regler. 15 Stile, de fleste Oversættelser efter Borrings Stiløvelser, 3die Afdeling; enkelte have været frie Udarbejdelser. — VII Kl. (Lüth.) Molières *l'Avare* og Scribes *Le verre d'eau*. En Del af Molières Komedier ere forelæste. Til Læsning er endvidere benyttet Sicks Bog, 2det Hefte. Efter sidstnævnte Bog er der givet en Udsigt over den franske Literaturs Historie fra Ludvig den Fjortendes Tid af.

Engelsk.

III Realkl. (Lüth.) Repps *English stories* S. 1—39. Det Vigtigste af Formlæren efter Løkkes

Grammatik. Af Listovs Elementarbog ere Stykkerne 1—23 gennemgaaede dels mundtlig, dels i Stile. Af Eibes „100 Timer i Engelsk“ ere de første 20 Timer læste. — IV Realkl. (Thornam.) Listovs engelske Læsestykker S. 1—60, 85—161, 178—204. Løkkes engelske Grammatik. 33 Stile. — V Realkl. (Thornam.) Marryat: *The children in the new forest* S. 1—220. Løkkes engelske Grammatik. 35 Stile. — VII Kl. B (Thornam.) Marryat: *The children in the new forest* S. 1—130. Mariboos engelske Grammatik. A (indtil December) Sheridan: *The school for scandal*.

Latin.

III Kl. (Bøggild.) Kerrns og Kræbs's latinske Læsebog for Begyndere S. 1—48 (S. 31—48 udtogsvis). Af Madvigs Sproglære det Vigtigste af Formlæren. 66 Stile. — IV. Kl. (Thornam.) Af Cornelius Nepos: Thrasybulus, Cimon, Dion, Iphicrates, Chabrias, Timotheus og Hannibal; af Caesars Gallerkrig 2den og 5te Bog. Af Madvigs Sproglære Formlæren og de vigtigste Regler af Ordføjningsslæren. Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin efter Ingerslevs Materialier. 68 Stile. 12 Versioner. — V Kl. (Thornam.) Caesar: Om Gallerkrigen, 2den Bog. Salustius Jugurtha til Kap. 81. Madvigs Sproglære. Øvelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin efter Ingerslevs Materialier. 67 Stile. 10 Versioner. — VI Kl. (Bøggild.) Livius, 23de Bog; Ciceros Tale for Roscius fra America; 5te Bog af Virgils Æneide. Af Madvigs Syntax §§ 176—396. 64 Stile. 6 Versioner. — VII Kl. (Rektor.) Horats' Oder 1ste

Bog; Brevenes 2den Bog samt *ars poetica*; af Blochs Udvalg af Ovids Metamorphoser Stykkerne: Verdensaldrene, Deucalion, Jo, Cadmus, Pentheus, Ino og Athamas (ca. 800 Vers); Ciceros Taler mod Catilina, de officiis 3die Bog samt Lælius; Livius' 6te Bog. Ældste Hold har desuden repeteret af det tidligere Læste Ciceros Tale pro Roscio, Cato maior, Livius' 21de Bog, Sallust's Catilina og Jugurtha; Virgils Æneide 3die Sang; af Madvigs „*carmina selecta*“ Stykkerne af Tibull og Ovid, Horats' Oder 2den Bog samt Udvalg af 3die og 4de Bog, Horats' Breve 1ste Bog. 46 Stile og 13 Versioner ere skrevne indtil Midten af Maj. Af Antikviteter og Literaturhistorie er medtaget det, som Forfatterlæsningen gav Anledning til, saaledes at Lejligheden benyttedes til at give korte mundtlige Oversigter over det politiske og literære Livs Udvikling hos de to Oldtidsnationer. Til Afgangsexamen opgive Kandidaterne: Horats' Oder 1ste og 2den Bog samt Udvalg af 3die og 4de Bog; Brevene, 1ste og 2den Bog samt *ars poetica*; Virgils Æneide 3die Bog; af Madvigs „*carmina selecta*“ Stykkerne af Tibull og Ovid; af Ovids Metamorphoser efter Blochs Udvalg ca. 800 Vers (se ovenfor). Ciceros Tale pro Roscio Amerino og de fire catilinariske Taler; de officiis 3die Bog; Cato maior og Lælius; Livius 6te og 21de Bog; Sallusts Catilina og Jugurtha.

Græsk.

V Kl. (Bøggild.) Bergs „Forskole til Læsning af Græsk“ fuldstændig gennemgaaet. Desuden er læst de to første Kapitler af 1ste Bog af Xenophons Anabasis. Det Vigtigste af Tregders' Formlære. — VI

Kl. (Thornam.) Herodots 4de Bog; Homers Iliades 5te Bog. Tregders Formlære. Tregders Mythologi brugt til Henvisning. — VII Kl. (Rektor.) Af Thriges udvalgte Stykker af Platon (Phædon) p. 27—55; Xenophons Memorabilia 2den Bog. Homers Iliades 20de Sang; Euripides's Bacchantinder; Herodots 2den Bog. Ældste Hold har desuden repe- teret: Homers Iliades 1ste, 21de og 22de Sang; Herodots 1ste Bog; Platons Apologia Socratis; Bergs Udvalg af Thucydides S. 1—23. Antikviteter og Literaturhistorie som i Latin. Til Afgangsexamen op- give Kandidaterne: Homers Iliades 1ste, 20de, 21de og 22de Sang; Euripides's Bacchantinder; Thri- ges udvalgte Stykker af Platon (Phædon) S. 27—55; Platons Apologia Socratis; Xenophons Memorabilia 2den Bog; Herodots 1ste og 2den Bog; Bergs Ud- valg af Thucydides S. 1—23.

Hebraisk.

VII Kl. B (Müller.) De 11 første Kapitler af Genesis. Formlæren efter Whitte. — VII Kl. A (Müller.) Genesis. Whittes Sproglære.

Religion.

II Kl. (Bruun.) Af Balslevs Forklaringer læst § 1—44 (indtil Læren om Synden). Hele Balslevs Bi- belhistorie indtil Kirkens Historie. 8 Psalmer ere for- klarede og lærte. — III Kl. (Bruun.) Balslevs For- klaring § 45—81 (fra Synden indtil Helligjørelsen). Efter Assens mindre Bibelhistorie er læst det jødiske Folks Historie. 8 Psalmer ere forklarede og lærte. —

IV Kl. (Bruun.) Balslevs Forklaring § 77—115 (fra Jesu Christi Gjerning til Bogens Slutning). Efter Assens Bibelhistorie er læst Jesu Christi Historie og Apostlenes Historie. — V stud. Kl. (Bruun.) Balslevs Forklaring § 1—44, § 77—94 og § 106—115. Efter Assens Bibelhistorie: Apostlenes Gjerninger og Udsigten over det gamle og nye Testaments Skrifter samt Repitition af Jesu Historie. — V Realkl. (Bruun.) Af Balslevs Forklaring er læst § 1—44.

Historie.

II Kl. (Müller.) Den nyere Tids Historie efter Kofods fragmentariske Lærebog. — III Kl. (Jørgensen.) Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog. — IV Kl. (Jørgensen.) Den nyere Tids Historie efter Blochs Lærebog. og Nordens Historie til Kalmarunionen efter Thrige. — V stud. Kl. (Jørgensen.) Den nyeste Tids Historie efter Blochs Lærebog, og Nordens Historie fra Kalmarunionen efter Thrige. — V Realkl. (Lüth.) Verdenshistorien repeteret efter Kofods fragmentariske Lærebog. Danmarks Historie efter Thrige. — VI Kl. (Jørgensen.) Oldtidens Historie efter Thrige (det Geografiske efter Königsfeldt). — VII Kl. (Jørgensen.) Oldtidens, Middelalderens og den nyeste Tids Historie efter Thrige og Bloch. Det ældre Hold Disciple har desuden repeteret den nyere Tids Historie.

Geografi.

II Kl. (Bruun.) Asien, Afrika, Amerika, Australien efter Thriges mindre Lærebog. — III Kl. (Jør-

gensen.) Fordelingen af Havet og Landet, Danmark og Slesvig, Nord- og Østeuropa efter Erslevs Lærebog (Nr. 2). — IV Kl. (Jørgensen.) Den anden Halvdel af Europa (fra Schweiz) efter Thriges større Læsebog. — V stud. Kl. (Jørgensen.) De fremmede Verdensdele efter samme Lærebog. — V Realkl. (Jørgensen.) Repetition af hele Geografien efter Thriges mindre Lærebog. — VI Kl. (Jørgensen.) Repetition af hele Geografien efter Thriges større Lærebog.

Regning og Matematik.

II Kl. (Schmidt.) Brækregning efter Schmidts Exempelsamling og Mundts Regnebog. — III Kl. (Schmidt.) Mundts Regnebog S. 60—101 og 149—159. To Timer om Ugen ere desuden anvendte til geometriske Tegneøvelser. — IV Kl. (Schmidt.) Mundts Geom. S. 1—71. Arithmetik efter Schmidts Afhandling i Programmet for 1871 med Øvelser efter Berg og Steen. — V Kl. (Schmidt.) Mundts Geometri Nr. 265—306, Nr. 321—326 og Nr. 407—449. Bergs Arithmetik S. 20—139. Realdisciplene have læst det lovbestemte Pensum i Arithmetik og Geometri. — VI Kl. (Ekeroth.) Bergs Arithmetik: Ligninger, Logarithmer, Rækker, Rentesregning; talrige Øvelser. Mundts Plangeometri fra Korders Beregning til Enden med Forbigaaelse af Adskilligt om Lighedannedhed; Øvelser i Beregning og Konstruktion. — VII Kl. B (Ekeroth.) Af Bergs Arithmetik: Rækker, Logarithmer og Rentesregning. Øvelser, henhørende til det hele arithmetiske Pensum. Ramus's Plantrigonometri. Talrige Øvelser. — VII Kl. A (Ekeroth.) Mundts

Stereometri. Repetition af det hele matematiske Pensum. Praktiske Øvelser paa samme Omraade.

Naturlære.

VII Kl. B (Ekeroth.) Ligevægtslæren efter Ørsted. Silfverbergs „Kemisk Fysik“ indtil Galvanismen. — VII Kl. A (Ekeroth.) Bevægelseslæren efter Ørsted. Den kemiske Fysik fra Varmelæren til Enden (med Forbigaaelse af Et og Andet) efter Müller. Mundts Grundtræk af Astronomien. Det hele Pensum repeteret.

Naturhistorie.

II Kl. (Jørgensen). Menneskets Benbygning, Pattedyr og Fugle efter Lützens Begyndelsesgrunde i Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologien Nr. 2). — III Kl. (Ekeroth.) Krybdyr og Fiske efter samme Lærebog samt Repetition af Pattedyr og Fugle. — IV Kl. (Jørgensen). Botaniken efter Strøms Planterigets Naturhistorie. — V Kl. (Ekeroth.) De hvirvellose Dyr efter Lütken. Realdisciplene have desuden repeteret Hvirveldyrene og Botaniken. — VI Kl. (Ekeroth.) Repetition af Zoologien og Botaniken. —

Skrivning.

(Müller.) I de tre nederste Klasser og 5te Realklasse ere Disciplene øvede i Skjønkrivning efter Kiilsgaards danske og engelske Forskrifter. Ved den maaendelige Censur gives enhver af Skolens Disciple en særlig Karakter for Orden med skriftlige Arbejder.

Tegning.

(Nielsen.) III Realkl. 3–5 Hefte af Helstedts „Vejledning i Tegnekunstens allerførste Grunde“ samt

derefter Konturer efter Gibsornamenter (Helstedes Tegnesystems 2den Afdeling). — IV og V Realklasse. Konturer efter Gibsornamenter og perspektiviske Konstruktioner af Legemer (Helstedes Tegnesystems 3die Afdeling); enkelte Discipler have tillige tegnet skyggede Legemer.

Sang.

(Faaborg.) I de fire nederste Klasser er omtrent Halvdelen af Timerne anvendt til Gjennemgang af den almindelige Musiklære. Alle Klasserne have indøvet ialt 27 firstemmige Sange for blandede Stemmer efter Berggreens Sange til Skolebrug 6te og 9de Hefte. V—VII Klasse desuden nogle tre- og firstemmige Sange for ensartede Stemmer efter Berggreens 12te Hefte (ialt 20). En Time om Ugen anvendes til Sammensang for alle Klasser.

Gymnastik og Svømning.

(Atterup.) Disciplene kave været inddelte i Hold, saaledes at 7de Klasse har havt to, de øvrige Klasser fire Timers egentlig Undervisning. Foruden de Øvelser, der ere foreskrevne i den af Gymnastikdirektøren udgivne „Lærebog i Gymnastik for Borger- og Almueskoler“ ere Disciplene i de fem øverste Klasser tillige underviste i Voltigering, og Disciplene i de to øverste Klasser endvidere i Hugning.

Skydning.

Øvelser heri ere foretagne med 7de Klasses Disciple 15 Gange i Aarets Løb, saaledes at hver Discipel har gjort 5 Skud hver Gang. Resultatet vil sees af følgende Liste:

Antal Disciple.	Afstand i Alen.	Antal			Points	
		Skud.	Points.	Treffere.	Total- sum.	Middel- tal.
10	100	50	57	36	93	1,86
10	150	30	27	16	43	1,43
10	170	660	555	348	903	1,37
Summa		740	639	400	1039	1,40

Der er saaledes gjort ialt 740 Skud, hvoraf 609 i støttet Anslag og 131 i frit Anslag. Med Remingtonriflen har hver Discipel gjort 10 Skud (medregnede ovenfor).

Ved Præmieskydningen paa 170 Alen (ligeledes medregnet ovenfor) blev gjort 5 Skud af hver Discipel; Disciplene Olesen, Anchersen og A. Nielsen erholdt henholdsvis 1ste, 2den og 3die Præmie med 14, 11 og 11 Points (ved Omskydning).

V. Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket.

Siden Afslutningen af den i forrige Aars Program meddelte Fortegnelse er Skolens Bogsamling bleven forøget med følgende Skrifter, af hvilke de med † betegnede ere sendte fra Ministeriet.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. Udg. af det kgl. nord. Oldskriftsselskab. 1872. 2—4 H. Kbh.

† Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. 2. B. 2. H. Kbh. 1872.

† Aarsberetninger fra det kgl. Gehejmearkiv. 5. B. 2. H. Kbh. 1872.

- Aasen, J., Norsk Ordbog. 5.—7. H. Christiania 1872—73.
- Allen, C. F., De tre nordiske Rigers Historie 1497—1536. 5. B. Kbh. 1872.
- Ahnueskolens Reform, af en Skolekommissair. Kbh. 1872.
- Arentzen, K., Baggesen og Oehlensläger. I. og II. Kbh. 1870—72.
- Ax. Den nye sensualistiske Lære og Dr. Brandes. Kbh. 1872.
- Baggesen, J., Danske Værker 1.—12. B. Kbh. 1847.
- Bardey, E., Methodisch geordnete Aufgabensammlung über alle Theile der Elementar-Arithmetik. 2. Aufl. Lpz. 1873.
- Beckers Verdenhistorie. 19. B. 1.—4. H. Kbh. 1872.
- Berlepsch, H. A., Alperne. Paa Dansk ved Jonas Collin. 1.—7. H. 1872—73.
- Bille, C. St. A., Tyve Aars Journalistik. 2.—6. H. Kbh. 1872—73.
- Billitzer, I., Geschichte Venedigs. Lpz. 1871.
- Birkedal, V., Norden, Tydskland og Bjørnstjerne Bjørnson. Odense 1872.
- Blicher, St., Gamle og nye Noveller. 1.—8. B. Kbh. 1862.
- Boissier, G., Cicero und seine Freunde. Deutsch bearb. v. E. Dochler. Lpz. 1869.
- Brehm, A. E., Pattedyrenes Liv. Udg. af P. Mariager. 5—18 Lev. (sluttet). Kbh. 1872—73.
- Fuglenes Liv. Paa Dansk udgivne af P. Mariager. Kbh. 1871.
- Breve fra danske Krigsmænd, samlede af Allen. 1.—2. H. Kbh. 1873.
- † Bruun, Ch. V., Bibliotheca Danica. 1. H. Theologi. Kbh. 1872.
- Bræstrup, T., Kampen om Metz i 1870. Kbh. 1870.
- † Budde, V., Om Diabetes mellitus med særligt Hensyn til dens Behandling. (Doktordisp.) Kbh. 1872.
- Cantù, Cesare, Verdenhistorie, frit bearb. ved E. Holm og P. Weilbach. 13.—21. H. Kbh. 1872—73.
- Clausen, Joh., Lov og Evangelium i Forhold til Christendoms-Forkyndelsen. Kbh. 1872.
- Corpus inscriptionum Latinarum. Volt. V. I. ed. Mommsen. Berol. 1872. Fol.
- Curtius, G., Studien zur griechischen und lateinischen Grammatik. 3. B. 2. H.; 4. B. 1.—4. H.; 5. B. 1.—2. H. Lpz. 1872.
- Darwin, Charles, Naturlivets Grundlove. Oversat af J. P. Jakobsen. 7.—9. H. Kbh. 1872—73.
- † Dithlevsen, Om Smagsløgene paa Tungen. Kbh. 1872.
- Dr. x—x., Brudstykker af en jydsk Borgermands Dagbøger for 1848.

- † Dyrlund, F., Tatere og Natmandsfolk i Danmark. Kbh. 1872.
 Erekman, Chatrian, Folkeafstemningens Historie. Kbh. 1873.
 Euripidis Tragoediae ex rec. Kirchoffii. 1.—2. Vol. Berl. 1855.
 Flathe, Th., Geschichte des Kurstaates u. Königreichs Sachsen.
 3. B. Gotha 1873.
 Friis, F. R., Historiske Efterretninger om den danske Adelsfamilie
 Rosensparre. Kbh. 1872.
 Fryxell, A., Berättelser ur svenska historien. 39—41 D. Stockh.
 1869—72.
 † Garrigues, H. J., Syphilis i Strubehovedet, belyst ved Strube-
 spejlet.
 Grundtvig, Sv., Dansk Haandordbog. Kbh. 1872.
 Hansen, I. A., Vor Forfatnings Historie fra 1848 til 1866. 30.
 til 31. H. Kbh. 1872.
 Heiberg, J. L., Prosaiske Skrifter. 1.—11. B. Kbh. 1862.
 † Hindenburg, A., Om Kjøb og Salg. Et Bidrag til en dansk
 Handelsret. (Doktordisp.) Kbh. 1872.
 Homers Iliade, XIII—XVI, med Anmærkninger til Skolebrug,
 udg. af J. P. Bang. Kbh. 1872. (Gave fra Forl.)
 Horn, Fr. Winkel, Mennesket i den forhistoriske Tid. 1.—6. H.
 Kbh. 1872—73.
 Høffding, H., Filosofien i Tyskland efter Hegel. Kbh. 1872.
 Ingemanns samlede Skrifter. 1.—40, B. Kbh. 1853.
 Jahrbücher, Neue f. Filologie u. Pädagogik. 1872. 1.—12. H. Lpz.
 Jordan, H., Topografie der Stadt Rom im Alterthum. 2. B.
 Berl. 1871.
 Juvenalis Satiræ erklärt v. Weidner. Lpz. 1873.
 Jørgensen, A. D., Det ældste Kjøbenhavn. Kbh. 1872.
 Kiepert, H., Atlas von Hellas und den hellenischen Kolonien.
 Berlin 1872.
 — Karte des russischen Reichs in Europa. 3. Aufl. Berl. 1872.
 Kierkegaards, S., efterladte Papirer. 1844—46. Ved H. P.
 Barfod. Kbh. 1872.
 Krarup-Hansen, Betragtninger over Anordning af 29de Juli
 1814, Fortsættelsesskoler, Grundtvigianismen og Mathe-
 matikens Behandling. Fredericia 1872.
 Kreyssig, Geschichte der französischen Nationalliteratur. 4. Aufl.
 Berl. 1873.
 Kruse, Th., Knuden og Løsningen af Knuden. Kbh. 1872.
 Lanfrey, P., Napoleon den Førstes Historie. Oversat af N. Bache.
 1.—4. H. Kbh. 1872—73.
 Lange, J., Nutids-Kunst. Kbh. 1873.
 Lehmanns, Orla, efterladte Skrifter. 2. D. Kbh. 1873.

- Leunis, J., Synopsis der drei Naturreiche. 2 Th. (Botanik.) 2. Hälfte. 6 H. Hannover 1873.
- Leuzinger, Karte der Schweiz. Bern.
- Lewitz, Fr., Dreitausend Themen zu deutschen Aufsätzen. Breslau 1872.
- Littré, E., Dictionnaire de la langue française. 28—30. Livr. Paris 1872—73.
- Literaturblad, Dansk. Nr. 1. Odense 1873.
- † Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udgivne af W. Skibsted. 4 B. Kbh. 1872.
- Lovsamlingen. Love og Anordninger for Aaret 1872. Ved T. Algreen-Ussing. 1.—2. Lev. Kbh.
- Lübke, V., Kunsthistorien. Bearb. ved J. Lange. 12.—13. H. Kbh. 1872.
- Lyng, G. V., Hedenskabet. 2. Oplag. Kbh. 1872.
- Macmillan's Magazine. Jan.—Maj. London 1873.
- Maanedsskrift for Literatur. Udg. af et Selskab. 1.—20. B. Kbh. 1829—38.
- Nyt dansk. redig. af V. Møller. Aarg. 1871—72. 6.—12. H. Kbh.
- † Meddelelser fra det statistiske Bureau. 1. Saml. Kbh. 1852.
- Mittheilungen, Geografische, v. A. Petermann. 18. B. 1872. VI.—XII; 19. B. 1873. I—III. Ergänzungsheft 33—34. Berl. 4.
- † Müller, P. E., Iagttagelser over nogle Siphonophorer. Kbh. 1871. (Doktordisp.)
- Mundts Algebra. 1. D. Kbh. 1873. (Fra Forl.)
- Muyden, G. van, n. L. Rudolph, Collection d'auteurs Français. Ser. I. 7. Ser. III. 9—10. Berl. u. Altenb. 1863.
- Møller, P. M. Efterladte Skrifter. 1.—6. B. Kbh. 1856.
- Natur, Aus der. Neue Folge. 1872. Nr. 11—24. 1873. Nr. 1—9. Leipzig.
- † Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder. 1871. Nr. 2—3. 1872. Nr. 1. Kbh.
- Philologus. Zeitschrift f. d. class. Altherthum. 32 B. 2.—4. H.; 33. B. 1. H. Göttingen 1872—73.
- Rahbeks Minerva. 91 Bind. Kbh. 1785—1809.
- Ranke, L. v., Sämmtliche Werke. 24. B. Lpz. 1872.
- Réville, A., Djævelens Historie. Kbh. 1872.
- Revue des deux mondes, 1. Juni til 15. Decbr. 1872; 1. Januar til 15. Maj 1873. Paris.
- Rheinhard, Roma vetus. Stuttgart.

- Rigsdagstidenden for 1871—72. (Gave af Justitsraad Hersleb.)
 Rosenørn, Grev Gert og Niels Ebbesen. 1. H. Randers 1873.
 Rothwell, I. S. S. Vollständige theoret.-praktische Grammatik
 der englischen Sprache. 11. Aufl. München 1872.
 Roving, K. Det svenske Folkeskolevæsen. Kbh. 1872.
 Ræder, O. De tyske og nordiske Nationer. Kbh. 1873.
 † Samling af Love og Anordninger m. v. af mere alm. Interesse,
 udg. efter Indenrigsministeriets Foranstaltning. 1870—71.
 3. H. Kbh. 1872.
 Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 4. B. 2. H. Aalb. 1672.
 Sarauw, C. Krigen mellem Frankrig og Tydskland 1870—71.
 16. H. Kbh. 1872.
 Scharling, H. Memneskehed og Kristendom i deres historiske
 Udvikling. 1. D. Kbh. 1872.
 Schjøtt. Den antike Stat og Solons Forfatning. Christiania 1873.
 Schmidt, K. Dampmaskinens Historie. 1.—4. H. Odense 1872-73.
 Shakespeares, W., dramatiske Værker, overs. af E. Lembcke.
 25.—26. H. Kbh. 1872—73.
 Smith, S. Birket. Leonora Christina (Ulfeldt) paa Maribo Klo-
 ster. Kbh. 1872.
 Socialismes, Den moderne, og Kommunismes Lærdomme. Kbh. 1872.
 Spitz, C. Lehrbuch der allgem. Arithmetik. 1.—2. Th. mit An-
 hang. 2. Aufl. Lpz. 1868—73.
 Stanley, H. M. Hvorledes jeg fandt Livingstone. Kbh. 1873.
 Statskalender, Kgl. dansk Hof- og, for Aaret 1873. Udg. af G. P.
 Trap. Redig. af H. C. Erichsen. Kbh.
 Stern, M. A. Lehrbuch der algebraischen Analysis. Lpz. 1860.
 † Tabelværk, Statistik. 3. Række. 18.—19. B. Kbh. 1871.
 Tassel, Osiander u. Schwab, Griechische Prosaiker in deutschen
 Uebersetzungen. 241. 328. 348. 349. Stuttg.
 Taine, H. Kunstens Filosofi. Paa Dansk ved N. K. Kbh. 1873.
 Thalbitzer, V. A. Strassburgs Belejring i Aaret 1870. Kbh. 1873.
 Thiele. Af mit Livs Aarbøger. Kbh. 1873.
 † Tidsskrift, Historisk. 4. Række. 2. B. 3 H. 3. B. 1.—2. H.
 Kbh. 1872—73.
 — for Ide og Virkelighed. 1872. 5.—12. H.; 1873. 1.—4.
 H. Kbh. 1872—73.
 — for Matematik. 3. Række. 2. Aarg. 3.—6. H.; 3. Aarg.
 1.—2. H. Kbh. 1872—73.
 — for Philologi og Pædagogik. 10. Aarg. 3. H. Kbh. 1873.
 — for Fysik og Kemi. 11. Aarg. 5.—12. H.; 12. Aarg. 1.
 til 4. H. Kbh. 1872—73.

- Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. 4. Række.
4. B. 3.—6. H.; 5. B. 1.—2. H. Kbh. 1872—73.
- Trap, J. P. Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2. Udg. 8—13. H. Kbh. 1872—73.
- Ulrich, W. Internationales Wörterbuch der Pflanzennamen. Lpz. 1872.
- Ussing, J. L. Niels Laurits Høyens Levnet. 2. Halvdel. Kbh. 1872.
- Whitte, Opgaver til Oversættelse fra Dansk paa Latin og fra Latin paa Dansk. Kbh. 1868.
- Winther, Chr. Samlede Digtninger. 1.—11. B. Kbh. 1860.
- Wolff, A. Preussens og Frankrigs Forberedelse til Krigen 1870—71. Kbh. 1872.
- Oehlenschlägers Erindringer ved Liebenberg og Borchsenius. Kbh. 1872.

Desuden har Bibliotheket gennem Ministeriet modtaget Programmer for de danske, svenske og norske lærde Skoler og højere Realskoler for 1872, Anmeldelser af Forelæsninger og Øvelser ved Kjøbenhavns Universitet i Foraars- og Efteraarshalvaaret 1872, Fortegnelse over de Studerende, som i 1872 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Adgangsexamen ved Universitetet, Liste over de Studerende, som i 1872 have taget den filosofiske Examen.

2. Discipelbibliotheket

har i dette Aar havt følgende Tilvæxt:

- Aftenlæsning, et underholdende Maanedsskrift. 4. B. 1. H.—6. B. Kbh. 1872—73.
- Auerbach, B. I stille Timer. Kbh. 1872.
- Bergsø, V. Bruden fra Rorvig. Kbh. 1872.
- Budde, L. Smaahistorier. Kbh. 1873.
- Cherbuliez, V. Grev Kostia. Kbh. 1862.
- Dauidsen. Bibliothek for Ungdommen. Kbh. 1872.
- Folkekalender for 1873.
- Folkelæsning. Tuxen, I. C. Niels Juel og Tordenskjold. Kbh. 1872.
- Thrige, L. Fortælling om Perserkrigene. Kbh. 1872.
- Holberg, L. Henrik og Pernille, den pantsatte Bondedreng. Kbh. 1872.
- Smaastykker.

- Forf. til et Handelshus, Familien Gorm. Kbh. 1872.
 Fra alle Lande. Maanedsskrift. 1872, Maj—December. 1873, Januar—April.
 Gore, Mrs. Aagerkarlen. Kbh. 1847.
 Historisk Arkiv, Maanedsskrift. 1872, Maj—Decbr.
 Lange, Th. Romantiske Skildringer. Kbh. 1872.
 Lie, J. Fortællinger og Skildringer fra Norge.
 James, G. R. Henrik af Guise. Kbh. 1848.
 — Charles Tyrrel. Kbh. 1844.
 — Rose d'Albret. Kbh. 1846.
 — Arrah Neil. Kbh. 1846.
 — Corse de Leon. Kbh. 1845.
 Kavanagh, J. Syv Aar. Kbh. 1860.
 Medbejlerne, af Forf. til Calverton. Kbh. 1864.
 Nord og Syd, efter det Engelske. Kbh. 1855.
 Nær og Fjern, Ugeskrift, udg. af P. Hansen. 1872.
 Reid, Mayne, den vilde Jægerske. Kbh. 1861.
 Reuter, F. Rejse til Belgien.
 Rosenkilde, A. Mellem Saisonerne. Kbh. 1872—73.
 Rumohr, Th. Elias Hagen. Kbh. 1868.
 Sand, G. Mosaikmestrene, overs. af Winkel-Horn. Kbh. 1872.
 Spielhagen, F. Problematiske Naturer. Kbh. 1872.
 — Fra Nat til Lys. Kbh. 1873.
 Topsøe. Fra Amerika. Kbh. 1872.

Udtag af Discipelbibliothekets Regnskab.

	Indtægt.	
Deltagernes Bidrag		58 R ^{sk} 64 β
	Udgift.	
Underballance fra forrige Aar		10 R ^{sk} 54 β
Indkjøbte Bøger og deres Indbinding		54 — 10 -
		64 R ^{sk} 64 β
	Sammenholdes hermed Indtægten	58 — 64 -
	fremkommer som Merudgift	6 R ^{sk} „ β

VI. Skolebeneficier og Legater.

Skolens almindelige Beneficier have i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation været saaledes fordelte:

I. Fri Undervisning og højeste Stipendium = 50 Rd. (Alt at oplægge): 1. J. F. Schjøtt.
2. J. A. Nielsen.

II. Fri Undervisning og laveste Stipendium = 20 Rd. (Alt at oplægge): 1. J. H. C. Bast.
2. O. Sparre. 3. C. J. A. Nielsen. 4. L. Momme.

III. Fri Undervisning: 1. B. Nathansen.
2. M. Andersen. 3. C. M. M. Ussing. 4. J. P. Sørensen. 5. H. C. N. Gjørtz. 6. F. C. Frederiksen. 7. M. C. G. Pagel.

IV. Undervisning for nedsat Betaling og mellemste Stipendium = 35 Rd. (30 Rd. at udbetale, 5 Rd. at oplægge): 1. V. Dybdal. 2. H. Faber. 3. V. F. B. Eggertsen.

V. Undervisning for nedsat Betaling og laveste Stipendium = 20 Rd. (Alt at udbetale): 1. N. S. F. Loft. 2. O. J. Wang (udmeldt i Løbet af Skoleaaret). 3. A. C. T. Erichsen. 4. J. J. Laurberg.

VI. Undervisning for nedsat Betaling. J. E. v. Essen.

VII. Mellemste Stipendium = 35 Rd. (for den første af efternævnte Disciple Alt at oplægge, for de øvrige Alt at udbetale): 1. E. S. V. Klingemann.
2. H. Nielsen. 3. J. J. T. G. Lebech. 4. A. E. Mazanti. 5. H. V. C. Gösloff. 6. C. C. Kra-

rup. 7. J. M. Kjær. 8. F. H. Ankjær. 9. J. Z. Cohn.

VIII. Fri Undervisning som extraordinære Gratister: 1. C. C. Müller (tillige mellemste Stipendium = 35 Rd., Alt at oplægge.) 2. A. M. R. Schmidt. 3. K. S. Bøggild.

Det Davidsenske Legat, 2 Portioner paa 10 Rd. hver, tillagdes Disciplene C. C. Müller og J. F. Schjøtt.

Af det Flensborgske Legat tilkjendtes, overensstemmende med Fundatsen, efter fuldendt Aarsprøve 1872 efternævnte 13 Disciple Flidsbelønninger (bestaaende i smukt indbundne Bøger): 1. J. F. Schjøtt. 2. J. A. Nielsen. 3. V. Dybdal. 4. J. F. L. Klingemann. 5. M. Andersen. 6. L. Momme. 7. H. C. N. Gjørtz. 8. O. J. Wang. 9. M. C. G. Pagel. 10. F. C. Frederiksen. 11. G. V. T. Klingemann. 12. K. S. Bøggild. 13. C. V. Fischer.

Understøttelser af Stipendieoverskudsfonden bevilgedes 2 af Skolens forhenværende Disciple, nemlig Stud. jur. R. C. Ekerøth og Stud. J. B. Krarup-Hansen, hver med 80 Rd.

VII. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finantsaaret fra 1ste April 1872 til 31te Marts 1873.

A. Den egentlige Skolekasse.

	Indtægt.	R ^M	β
1. Renter af Skolens Kapitalformue		94	"
2. Tiendeindtægter		2,161	70
3. Horsens Kirkers Bidrag		100	"
4. Skolekontingenter		4,566	40
5. Stipendieoverskudsfondens Tilskud		1,500	"
6. Af Svanes Legat		850	"
7. Tilskud fra den almindelige Skolefond		7,700	"
	Summa Indtægt	16,972	14
Udgift.			
1. Lærernes Lønninger		12,140	"
2. Honorar for Inspektion		150	"
3. Pedellens Løn		144	"
4. Vederlag til Lærere for Tab af Andel i Skolepen- genene		84	"
5. Timeundervisning		1,093	72
6. Tilskud til Bibliothek og videnskabelige Apparater		350	"
7. Bygningsudgifter:	R ^M	β	
a. aarlige Vedligeholdelsesarbejder	246	32	
b. Hovedreparationer	725	79	
		972	15
8. Lejeudgift for Badelokale		25	"
9. Inventariets Vedligeholdelse		113	42
10. Brændselsforødenheder		317	84
11. Belysningsforødenheder		45	76
12. Skatter og Afgifter		147	55
13. Regnskabsføringen		300	"
14. Forskjellige løbende Udgifter:	R ^M	β	
a. Skoleopvartning (foruden Pedellens faste Løn)	20	"	
b. Rengjøring	148	76	
c. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning	106	38	
	Lateris	275	18
		15,883	56

	Rkr	β	Rkr	β
Transport	275	18	15,883	56
d. Programmer og Skolehøjtideligheder	83	64		
e. Andre Udgifter	16	16		
f. Understøttelse til Overlærer Bøggild for at studere Oldnordisk	100	„		
			475	2
15. Disciples Indøvelse i Skydevaabens Brug			80	92
16. Decisionsposters Berigtigelse			9	94
			Summa Udgift	16,449 52
			Sammenholdes hermed Indtægten	16,972 14
viser sig en Kapitalforøgelse for Finantsaaret af			522	58
men, da den kontante Beholdning fra forrige Finantsaar beløb			95	49
var der den 31te Marts 1873 en Beholdning af den egentlige Skolekasses Indtægter tilstede stor			618	11
foruden et Overskud fra de i Læreres Løn indeholdte Beløb til Dækning af Overlevelsarentepremier m. v. stort			1	22
			Tilsammen	619 33

B. Legaterne til Skolens Bibliothek.

	Indtægt.	Rkr	β
1. Renter		3	„
2. Jordleje		63	48
3. Teilmanns Legat		20	„
4. Skolekassens Tilskud		350	„
	Summa Indtægt	436	48
	Udgift.	Rkr	β
1. Indkjøbte Bøger og disses Indbinding		428	62
2. De naturhistoriske og fysiske Samlinger		5	38
3. Godtgjørelse for bortlejet Jord, der er afgiven til Jernbanen		2	44
	Summa Udgift, der er lig Indtægten	436	48

C. Flensborgs Legat.

	Indtægt.	Rkr	β
1. Renter		2	64
2. Jordleje		65	32
	Summa Indtægt	68	„

	Udgift.	Rd	ß
1. Indkjøbte Bøger og disses Indbinding.		61	52
2. Godtgørelse for bortlejet Jord, der er afgiven til Jernbanen		2	16
	Summa Udgift	63	68
	Sammenholdes hermed Indtægten	68	„
fremkommer som Overskud for Finantsaaret		4	28
og, da Legatets kontante Beholdning fra forrige Finantsaar beløb		6	50
udgjorde Kassebeholdningen den 31te Marts 1873		10	78

D. Stipendiefonden.

	Indtægt.	Rd	ß
Renter af Fondens Kapitalformue		463	77
	Udgift.		
Overført i Stipendie-Overskuds-fonden.		463	77

E. Stipendieoverskuds-fonden.

	Indtægt.	Rd	ß
1. Renter af Fondens Kapitalformue		1,711	87
2. Tiendeindtægter		644	77
3. Indtægter af Legater		445	„
4. Afgiften fra Hansted Hospital.		345	30
5. Overført fra Stipendiefonden		463	77
	Summa Indtægt	3,610	79
	Udgift.		
1. Afgivet til Skolekassen		1,500	„
2. do. til 2 Enker i Horsens.		40	„
3. Udbetalte Stipendier.		420	40
4. do. Oplagspenge		590	„
5. Understøttelser til 5 Studerende		160	„
6. Davidsens Legat til 2 Disciple		20	„
7. Skatter af Tiende		3	74
8. Regnskabsførerens Procenter.		72	20
	Summa Udgift	2,806	38
	Sammenholdes hermed Indtægten	3,610	79
fremkommer Overskud for Finantsaaret		804	41
Fondens kontante Beholdning fra forrige Finantsaar beløb.		823	90½
	Lateris	1,628	35½

	Rkr	β
Af disse	1,628	35½
er i Finantsaaret udlaant mod Prioritets- obligationer ialt	Rkr 700	β "
og Renten af Fondens Sparekasse-Tilgode- havende for Finantsaarets 2de Termi- ner er oplagt til Kapitalen med. . . .	26	71
	<hr/>	726 71
følgelig var Kassebeholdningen den 31te Marts 1873	<hr/>	<hr/> 901 60½

VIII. Meddelelser fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

I. Skrivelse fra Ministeriet af 27. Juni 1872 angaaende Realafgangsexamen af lavere Grad.

Rektor for Nykjøbing-Kathedralskole, ved hvilken der er meddelt Tilladelse til at afholde Realafgangsexamen af lavere Grad, har hos Ministeriet forespurgt, om der ved Gjennemførelsen af den nye Undervisningsplan skal foregaa nogen Forandring med den Realundervisning, der hidtil er meddelt, og den Realafgangsexamen, der hidtil er afholdt i bemeldte Skole.

Med Hensyn til, at en lignende Tilladelse er givet Horsens lærde Skole, skal man herved meddele Hr. Rektoren til behagelig Efterretning og fornøden Iagttagelse, at Ministeriets Svar af Dags Dato gaaer ud paa, at da ny 4de Klasse afsluttes med en Prøve, som for de Disciple, der ikke deltog i Undervisningen i de gamle Sprog, er Realafgangsexamen af højere Grad, eller som for de Disciple, der ere gaaede den studerende Vej, giver samme Rettigheder, som Realafgangsexamen af højere Grad, maa Ministeriet anse det uføreneligt med Undervisningens sikke Gang i Skolen at bibeholde et Undervisningskursus med et lavere Maal, og at Tilladelsen til at afholde Realafgangsexamen af lavere Grad saaledes bortfalder med Udgangen af Skoleaaret 1872—73.

2. Skrivelse fra Ministeriet af 26de Juli 1872 om Indførelse af samlet Skoletid ved Horsens lærde Skole.

Efter at Ministeriet yderligere har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler efter Modtagelsen af Aarhus Stiftsøvrigheds Betænkning i Anledning af Hr. Rektorens hertil indsendte Andragende om Tilladelse til at indføre samlet Skoletid i Horsens lærde Skole, skal Ministeriet til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning herved melde, at det herved tillades, at samlet Skoletid indføres i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse.

3. Cirkulaire fra Ministeriet af 8de August 1872.

Paa Indstilling af en af de lærde Skolers Rektorer har Ministeriet under Dags Dato bemyndiget ham til under Forudsætning af, at Rektor og Religionslæreren deri ere enige, at lade Undervisningen i Religion i 7de Klasse bortfalde allerede i Skoleaaret 1872—73.

Ved til behagelig Efterretning at tilmelde Hr. Rektoren Foranstaaende, meddeler Ministeriet Dem den samme Bemyndigelse.

4. Cirkulære fra Ministeriet af 17de December 1872.

I Cirkulaire af 9de August f. A. har Ministeriet angaaende Retskrivningsspørgsmaalet maattet indskrænke sig til at opstille ganske almindelige Regler. Det stod allerede den Gang ikke tvivlsomt for Ministeriet, at der vistnok ogsaa i de lærde Skoler vilde i mange Tilfælde føles Trang til en Vejledning, som kunde hæve de Tvivl, som den rette Anvendelse af hine almindelige Regler ofte vilde fremkalde, og at der navnlig i de nærmestliggende Aar for Disciplene ogsaa vilde opstaa ikke faa Vanskeligheder heraf.

Da nu den af Professor Sv. Grundtvig i Trykken udgivne „Dansk Haandbog“ forekommer Ministeriet at ville kunne afgive et godt Hjælpemiddel i saa Henseende, og i de Skoler, i hvilke de nævnte Retskrivningsregler enten helt eller i alt Væsentligt optages af Lærerne, at kunne være Disciplene til megen Nytte og Lettelse ved Indøvelsen af disse, har Ministeriet ikke villet undlade at udtale denne sin Anskuelse for Hr. Rektoren til videre Meddelelse for Skolens Lærere.

5. Cirkulaire fra Ministeriet af 18de Januar 1873.

Af de Forhandlinger, der gik forud for Loven af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler, vil det være Hr. Rektoren bekendt, at det var Ministeriets Hensigt at tilstræbe en større Udvikling af de Unges legemlige Kræfter ved en Udvidelse af Gymnastikundervisningen.

Ministeriet har, efter Modtagelsen af de fra Dem indhentede Oplysninger om Gymnastikens Tilstand i Horsens lærde Skole, brevvet med Gymnastikinspektøren om Sagen.

I sin nu indgivne Betænkning har Gymnastikinspektøren anset det ønskeligt, om der til Gymnastiken kunde henlægges een Time daglig for hver Klasse eller i alt Fald fire Timer ugentlig, saaledes at hver Klasse fik en halv Time Øvelse daglig og to Gange ugentlig en heel Time, medens han har forment, at man ikke burde gaa ned under fire ugentlige Timer for hver Klasse. I Forbindelse hermed har han henpeget paa Nødvendigheden af, at det indskjærpes, at der under een Lærer ikke maa undervises et større Antal end 30 Disciple og i Hugning ikke et større Antal end 15, og at, forsaavidt Holdene, hvori Disciplene ere delte, ere større, de da deles i flere Afdelinger under hver sin Lærer, saafremt der ved Skolen haves dertil fornøden Plads i Gymnastiklokalet.

Ministeriet maa med Gymnastikinspektøren være enig i, at hver Klasse — 7de Klasse (ny 5te og 6te) derunder indbefattet — ikke bør fra Begyndelsen af Skoleaaret 1873—74 at regne have et mindre Timetal i Gymnastik og Hugning end fire ugentlige Timer, samt at det bør paasees overholdt, hvad Gymnastikinspektøren efter det ovenfor Anførte har foreslaaet om Størrelsen af de enkelte Hold, hvori Disciplene ere delte, og man skulde derfor anmode Dem om i saa Henseende at søge at træffe den videre fornødne Ordning og derom at optage det Nærmere paa Deres Forslag til Fag- og Timefordelingen for 1873—74.

Ministeriet skal imidlertid tilføje, at naar man har indskrænket sig til Minimum af det af Gymnastikinspektøren foreslaaede ugentlige Timetal, kan man ikke tilbageholde den Bemærkning, at man vilde paaskjønne enhver Bestræbelse fra Deres Side for en yderligere Udvidelse af Gymnastiktimerne i den af Gymnastikinspektøren antydede Retning; men Ministeriet har troet, at dette vilde finde sin bedste Løsning ved en Konference imellem Dem og Gymnastikinspektøren, som derfor under Dags Dato er tilskrevet om, naar han paa sine Inspektionsrejser besøger Horsens lærde Skole, nærmere at forhandle Sagen med Dem.

6. Skrivelse fra Ministeriet (til Rektor ved en lærd Skole).

Foranlediget ved en Forespørgsel fra en Rektor ved en lærd Skole angaaende Skolens Forpligtelse til at examinere Privatister til fjerde Klasses Hovedexamen, har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet tilbagemeldt, at det med Rektoren er enigt i, at der ikke kan blive Spørgsmaal om at udstrække Prøven til andre Fag end dem, der ophøre enten for den sproglig-historiske eller den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, idet det dog er tilføjet, at for det vistnok meget sjældne Tilfælde, at en Privatist ved at læse Græsk og Naturlære samt have Øvelse i geometrisk Tegning maatte ville stille sig til Prøve i begge Retninger, maatte dette staa ham frit for, og Skolen være pligtig at prøve ham.

7. Skrivelse fra Ministeriet af 5te April 1873 til Rektor ved en lærd Skole.

Efter at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Anledning af en fra en Rektor modtagen Forespørgsel om Historieundervisningen har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, har Ministeriet meddelt Andrageren Følgende:

Blochs mindre Lærebog i Historie, hvoraf Iste Del, indeholdende Oldtiden og Middelalderen, foreligger, anser Ministeriet efter Omfang og Anlæg for skikket til at lægges til Grund for Undervisningen i Historie indtil Udgangen af (ny) 4de Klasse og til at tjene som Maalestok for Prøven ved Udgangen af denne Klasse saavel for Realdisciplene som for de øvrige Disciple, dog ikke med Afbrydelse ved Aar 1815, men med fortsat Oversigt til Aaret 1848, og i ethvert Tilfælde at burde foretrækkes for Kofods fragmentariske Fremstilling eller Bohrs mindre Bøger, der ere for korte og ufuldstændige. De enkelte Unøjagtigheder, Bogen indeholder, lade sig uden Vanskelighed rette af Læreren, der ogsaa med Lethed vil kunne bøde paa den Mangel, hvoraf Bogen lider derved, at den ikke i tilstrækkelig Grad giver Lejlighed og Stof til at befæste det faste kronologiske Net ved Angivelse af Regentrækkerne i Hovedstaterne, om end enkelte Dele af Rækkerne kunne forbigaaes eller sammendrages under eet Holdepunkt.

Med Hensyn til Undervisningen i (ny) 5te og 6te Klasse hælder Ministeriet til den Anskuelse, at det vil være rigtigere, i Stedet for at gennemgaa hele Verdenshistorien i disse to Klasser efter en ny Lærebog, blot at foretage en udfyldende og opklarende Bæ-

petition af det Hele efter den tidligere brugte Bog, og dertil at føje en fyldigere Gjennemgaaelse af den gamle Historie og den nyeste Historie, hvortil Thriges mindre Gammelhistorie og Blochs særlige Lærebog for den nyere Historie maa ansees for brugbare. Ved denne udfyldende og opklarende Repetition maatte enkelte særlige Huller hos Bloch (t. Fx. Udeladelsen af Henrik den Anden og Edvard den Første i England og derved af Irlands og Wales's Forbindelse med England) udfyldes, og visse Hovedbegivenheder søges opfattede fyldigere. Saalænge intet passende Hjælpemiddel haves, maa Læreren mundtlig meddele det Fornødne, men Ministeriet ønsker, at saadanne Hjælpemidler maa fremkomme helst som Tilføjeelse (med mindre Tryk) ved den samme Bog, som bruges indtil 4de Klasse, og vil ogsaa søge at virke hen dertil.

8. Skrivelse fra Ministeriet af 15de April 1873 til Rektor ved en lærd Skole.

Efter at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Anledning af et til samme indkommet Andragende fra en Rektor om, at der til Lettelse for Disciplene ved 4de Klasses Hovedexamen maatte tages den Bestemmelse, at de ikke behøve at kunne de Formler, som angaa Beregningen af retlinede og krumme Flader samt Rumfang, udenad, har brevvetet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, har Ministeriet tilbagemeldt, at Formler, som ikke henhøre til Plangeometrien, men skulle anvendes i de skriftlige Opgaver i Regning, i Aar meddeles tilligemed disse, og at for Fremtiden aftrykkes til almindelig Brug ved Examina de af de nævnte Formler, for hvilke der kan blive Brug.

Aarsprøven og Afgangsprøverne 1873

afholdes i følgende Orden:

I. Skriftlige Prøver:

Lørdagen den 14de Juni.

- 8—12. VII. Dansk Stil I. 4—8. VII. Latinsk Version.
(bunden Opg.)

Mandagen den 16de Juni.

- 8—12. VII. Geometri. 4—8. VII. Dansk Stil II.
VI. Dansk Stil. (fri Opg.)
VI. Geometri.

Tirsdagen den 17de Juni.

- 8—12. VII. Latinsk Stil. 4—8. VII. Arithmetik.
VI. Arithmetik. VI. Latinsk Stil.

Fredagen den 27de Juni.

8—10½.	VS. Lat. Version.	8—11½.	VR. Dansk Stil I.
	IVS. Lat. Stil.	8—10½.	IIIS. Latinsk Stil.
	IVR. Eng. Stil.		IIIR. Tydsk Stil.
3—5½.	VS. Fransk Stil.		II. Regning.
	IVS. Lat. Version.	3—6½.	VR. Regning. I.
	IVR. Tydsk Stil.	3—5½.	II. Dansk Stil.

Lørdagen den 28de Juni.

8—10½.	VS. Latinsk Stil.	8—11½.	VR. Regning II.
	IV. Matematik.	8—10½.	II. Tydsk Version.
	III. Regning.	10½—1.	VS. Matematik.
3—6.	VS. } Dansk Stil.	3—6½.	VR. Dansk Stil II.
	IV. }	3—6.	III. Dansk Stil.

II. Mundtlige Prøver.

Lørdagen den 28de Juni.

	Syngestuen.		6te Læsestue.
3—5½.	VIIIB. Naturlære.	3—5½.	IIA. Geografi.

Mandagen den 30te Juni.

Syngestuen.		6te Læsestue.	
9—11½.	} VIIA. Latin.	9—11½.	VI.
3—5½.		3—5½.	IIB. } Geografi.

5te Læsestue.

9—10½.	} VS. Fransk.
11—12½.	
3—6½. VR. Matematik.	

Tirsdagen den 1ste Juli.

Syngestuen.		6te Læsestue.	
9—11½.	VIIIB. Græsk.	9—10½.	IIIS. } Historie.
3—5½.	VI. Fransk.	11—12½.	IIIR. }
		3—5½. IIA. Naturhistorie.	

5te Læsestue.

9—11½.	IV. Tydsk.
3—5.	} VS. Matematik.
5—7.	

Onsdagen den 2den Juli.

Syngestuen.		6te Læsestue.	
9—10.	IVS. Latin.	9—11½.	IIB. Naturhistorie.
11—12½.	IVR. Engelsk.	3—5½.	VI. Historie.
3—4½. IIIS. Latin.			
5—6½. IIIR. Naturhistorie.			

5te Læsestue.

3—4½.	} VS. Tydsk.
5—6½.	

Torsdagen den 3die Juli.

Syngestuen.		6te Læsestue.	
9—11.	VR. Tydsk.	9—11½.	IIA. Fransk.
3—5½.	VI. Naturhistorie.	11½—1.	IIIS. Naturhistorie.
		3—5½. IIB. Tydsk.	

5te Læsestue.

9—11½.	VIIIB. Historie.
3—4½.	IIIS. } Dansk.
4½—6.	IIIR. }

Fredagen den 4de Juli.

Syngestuen.	6te Læsestue.
9—11½. IV. Religion.	9—10½. } VS. Historie.
3—5. VR. Dansk.	11—12½. }
	3—5½. IIA. Tydsk.
5te Læsestue.	
3—5½. IV. Fransk.	

Lørdagen den 5te Juli.

Syngestuen.	6te Læsestue.
9—12½. IV. Mathematik.	9—11½. IIB. Fransk.
3—5½. VI. Tydsk.	3—5. VR. Geografi.
5te Læsestue.	
8de Læsestue.	
9—10½. IIIS. } Geografi.	9—10½. } VS. Latin.
11—12½. IIIR. }	11—12½. }
3—5½. IIA. Dansk.	

Mandagen den 7de Juli.

Syngestuen.	6te Læsestue.
9—11½. VIIB. Latin.	9—11½. IIA. Historie.
3—4½. } VS. Græsk.	11½—1. IIIS. Tydsk.
5—6½. }	3—5½. IIB. Historie.
5te Læsestue.	
9—10½. } VS. Naturhistorie.	
11—12½. }	
3—4½. IIIR. Tydsk.	
4½—7. IV. Historie.	

Tirsdagen den 8de Juli.

Syngestuen.	6te Læsestue.
9—11. VR. Naturhistorie.	9—10½. IIIS. } Fransk.
3—5½. VI. Græsk.	11—12½. IIIR. }
	3—5½. IV. Geografi.
5te Læsestue.	
9—11½. IIB. Dansk.	
3—4½. } VS. Religion.	
5—6½. }	

Torsdagen den 10de Juli.

Syngestuen.		6te Læsestue.	
9—10½.	} VS. Geografi.	9—11½.	IIA. Religion.
11—12½.		11½—1.	IVR. Dansk.
3—5½.	IV. Naturhistorie.	3—5½.	IIIB. Religion.
5te Læsestue.		8de Læsestue.	
9—11.	} VI. Matematik.	4½—6.	VII. Hebraisk.
11½—1.			
3—4½.	IIIR. Engelsk.		

Fredagen den 11te Juli.

Syngestuen.			
8—10.	} VIIA. Matematik.	9—10½.	IIIS. } Religion.
11—1.		11—12½.	IIIR. }

Lørdagen den 12te Juli.

Syngestuen.		6te Læsestue.	
8—10.	} VIIA. Historie.	8—10.	VR. Historie.
11—1.		3—6.	VIIA. Naturlære.
4—6½.	VI. Latin.		

Mandagen den 14de Juli.

Syngestuen.		8de Læsestue.	
8—9½.	} VIIA. Græsk.	8—11.	VIIIB. Matematik.
10½—12.			

Lørdagen den 5te Juli, Eftermiddag Kl. 6—7, afholdes Sangprøve.

Onsdagen den 9de Juli om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Mandagen den 14de Juli om Eftermiddagen Kl. 2 bekendtgjøres Prøvernes Udfald, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Frødagen den 15de August begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Translokationen indbydes herved Disciplenes Forældre og Foresatte samt Enhver, som interesserer sig for Skolens Virksomhed.

Horsens lærde Skole, den 16de Juni 1873.

O. Fibiger.